

2021-03-26

När boken författades var PUL (Personuppgiftslagen) rådande lagstiftning. År 2018 ersattes PUL med GDPR (Dataskyddsförordningen -General Data Protection Regulation) , varför vi anser att en uppdatering behöver göras av kap 10.4
Följande text ersätter första delen av 10.4 (sida 98 & 100 i andra upplagan)

10.4 Kundinformation och hälsodeklaration

Du måste se till att dina kunder läser och förstår kundinformationen samt fyller i hälsodeklarationen innan de får lov att komma in i behandlingsrytterna. Detta är av stor vikt, eftersom kunderna kan förstöra ditt noggranna hygienarbete om de inte känner till vad som krävs av dem under vistelsen i studion. De saknar din utbildning, och många förstår inte betydelsen av ett korrekt hygientänk. Hälsodeklarationen är också av vikt då den kan belysa dolda problem, under förutsättning att kunden svarar sanningsenligt.

På följande uppslag kan du se exempel på hur dessa dokument kan se ut. Därefter följer en analys och en kort genomgång av GDPR

Hälsodeklaration

Denna hälsodeklaration är framtagen för både din och vår säkerhet. Genom att fylla i uppgifterna nedan visar du att du förstår vad en tatuering innebär, vilket ansvar du har och vilka risker som den kan medföra. Du intygar att du har fyllt 18 år, att du är vid god hälsa såväl fysiskt som psykiskt och att du ämnar ta till dig av den information som tatueringen kommer att tillhandahålla både vad gäller eftervårdsamt av kundinformationen om vistelsen i studion. Ett negativt svar på någon av de nedanstående frågorna innebär inte automatiskt att vi kommer vägra dig möjligheterna att bli tatuerad. Vi får i så fall diskutera ditt svar och om det omöjliggör ingreppet eller om det går bra att genomföra tatueringen ändå.

		Ja/ Yes	Nej/ No
1	Jag är fullt frisk/ I declare that I am healthy		
2	Jag intygar att jag inte lider av någon blodsjukdom/ I declare that I do not suffer from any blood disease		
3	Jag intygar att jag inte lider av någon hudsjukdom eller hudinfektion/ I declare that I do not suffer from any skin disease or infection		
4	Jag intygar att jag inte har några kända allergier eller överkänsligheter/ I declare that I have no known allergies or hypersensitivity		
5	Jag intygar att jag inte är gravid eller ammar/ I declare that I am not pregnant nor do I breastfeed		
6	Jag är myndig (18 år)/ I declare that I am of legal age (18 years)		
7	Jag har läst och förstått skötselråden/ I have read and understood the aftercare instructions		
8	Jag godkänner motiv och placering på kroppen/ I approve of motif and placement on my body		
9	Jag har ätit under de senaste 3 timmarna/ I have eaten something during the last 3 hours		
10	Jag är utvilad/ I am well rested		
11	Jag intygar att jag inte är påverkad av alkohol, droger eller tyngre mediciner I declare that I am not under influence of alcohol, drugs or powerful medicine		
12	Jag är tatuerad sedan tidigare/ I have been tattooed before		
13	Jag är medveten om att tatueringar är ett permanent ingrepp och har tänkt igenom mitt beslut/ I am aware that a tattoo is permanent and I have thought through my decision.		
14	Jag lämnar samtycke till att dessa uppgifter sparas/ I consent to the saving of this information		
15	Jag lämnar samtycke till fotografering och publicering av tatueringen/ I consent to the photography and publication of the tattoo		

Namn/ Name			Valt pronomen/ Chosen pronoun	(ej obligatoriskt/non mandatory)	
Telefon/ Telephone	(ej obligatoriskt/non mandatory)		E-post/ Mail:	(ej obligatoriskt/non mandatory)	
Adress	(ej obligatoriskt/non mandatory)				
Personnummer D.O.B	År/ Year		Månad/ Month		Dag/ Day
Jag ger samtycke till att min adress kan användas för utskick/ I consent that my adress may be used for mailing information or offers			Ja/ Yes		Nej/ No
Jag ger samtycke till att min E-post kan användas för utskick/ I consent that my mail may be used for mailing information or offers			Ja/ Yes		Nej/ No

Härmed intygas att jag har läst igenom och förstått ovanstående uppgifter samt svarat sanningsenligt på frågorna.

I hereby declare that I have read through and understood the above information and answered the questions truthfully.

Datum / Date

Ort / City

Underskrift av klient / Clients Signature

Genomgång av frågorna

Det är viktigt att förstå den egna frågeställningen och kunna tolka svaren. När du skapar ett frågeformulär skall du ställa dig själv frågorna;

Vad vill jag veta?

Varför vill jag veta det?

Hur använder jag svaret?

I vårt exempelformulär har vi medvetet ställt frågorna så att normen för alla svar bör resultera i ett "Ja". Detta för att snabbt kunna se avvikelser som kan behöva åtgärd. Du kan skapa ett eget frågeformulär som är mer anpassat för just din verksamhet.

Vi kommer nedan gå igenom hur vi resonerar kring vårt exempelformulär.

1 Jag är fullt frisk:

Här har vi möjligheten att få reda på klientens allmäntillstånd. En mild förkylning behöver kanske inte vara skäl att neka klienten, men däremot att påminna densamme om att känna efter och poängtera att allmäntillståndet kan påverka läkningen. Här kan också diverse andra åkommor komma till tals, såsom diabetes och liknande. Ha alltid en plan för vanliga åkommor och utbilda dig till att förstå hur de påverkar. Kom dock alltid ihåg att du är tatuerare, inte läkare. Vid osäkerhet bör klienten alltid konsultera sin läkare.

2 Jag intygar att jag inte lider av någon blodsjukdom:

Här kan diverse åkommor som HIV, Hepatit C, Hemofili etc. uppmärksammas. Viktigt är att även här ha en plan. Vissa blodsjukdomar anses inte som smittorisk och nekande av en klient kan vara fall för diskriminering. I viss fall kan tatuering bokas vid ett tillfälle som är så lugnt som möjligt för att eliminera risk på grund av stressig miljö. (riskbedömning) Vissa kräver korrekt medicinering och kan då borga för lämpliga följdfrågor.

3 Jag intygar att jag inte lider av någon hudsjukdom eller hudinfektion:

Här kan åkommor såsom MRSA, Psoriasis, Eksem, Acne etc. uppmärksammas. Vid MRSA avråds du bestämt från att behandla klienten. Men även här är kunskap och plan det viktiga. I stort samma beskrivning som vid fråga 2

4 Jag intygar att jag inte har några kända allergier eller överkänsligheter:

Här kan du komma att få resultat på allt från laktosintolerans, gluten-, bistick- nickelallergi och vidare. Om du har en bra översikt över dina produkter så är detta sällan ett problem. Detta är också en bra fråga för att uppnå god kommunikation med klienten. De vill svara sanningsenligt och kan ta upp helt irrelevanta överkänsligheter. Var nöjd med deras ärlighet och vilja att kommunicera och använd den till din fördel. Vidare kan detta vara en väldigt värdefull uppgift om framtida problem uppstår. Om klienten har många överkänsligheter och får en reaktion i tatueringen flera år efter ingreppet kan din journal hjälpa till att utröna var i problemet ligger (spårbarhet)

5 Jag intygar att jag inte är gravid eller ammar:

Branschen avråder från att utföra tatuering på gravida personer. Vi bör inte utsätta en gravid kropp för extra stress eller för en onödig infektionsrisk. Vidare avrådes tatuering vid amning. Det finns lite eller ingen forskning på hur ingreppet kan påverka bröstmjölken och därmed barnet. Men primärt vill vi undvika en onödig infektionsrisk. Det anses inte som livsnödvändigt med en tatuering så ingreppet bör få vänta. Också läkemedelsverket avråder gravida och ammande från att tatuera sig. Som gravid har man ett förändrat immunförsvar och tatuering innebär en infektionsrisk.

6 Jag är myndig (18 år)

Rekommendationen är att personen som skall tatueras är myndig, vilket i Sverige är 18 år. Att utföra ingreppet på omyndig med målsmans medgivande öppnar upp för en etisk och juridisk snårskog. Om du är medlem i SRT är det ett krav enligt stadgorna att du har en 18 års gräns. Värt att notera är att en person som använder falsk legitimation och har fyllt i kontraktet tydligt begått urkundsförfalskning vilket du kan ha nytta av i en eventuell juridisk situation.

7 Jag har läst och förstått skötselråden

Du är förpliktigad att se till att din klient tagit till sig skötselråden för eftervård. Genom denna fråga tillser du dels att klienten förstått vikten av dessa. Den kan också agera som en påminnelse till dig själv. För övrigt om eftervård och skötselråd se kap 10.9

8 Jag godkänner motiv och placering på kroppen

Sannolikt har klienten inte fått stencilen placerad vid ifyllande av formuläret. Det är då okej att låta klienten avvakta med att kryssa frågan tills placeringen är gjord. Påvisar vikten och intresset av motivet och agerar påminnelse om klientens egna ansvar. Motverkar risken av frågeställningar av

typen, ”Den ser inte ut som motivet jag ville” ha eller ”Den sitter snett”. Klienten har ett intresse och ett ansvar i sina motiv och det tydliggörs med frågeställningen.

9 Jag har ätit under de senaste 3 timmarna

Om svaret är nekande här är det lämpligt att skicka iväg klienten att köpa något att äta. Undersökningar visar att svimningsfrekvensen minskar radikalt vid denna typ av frågeställning. En bra tidpunkt att tillse att klienten har lite lättare snacks och dryck med sig.

10 Jag är utvilad

En väl utvilad kropp är i bättre form att tackla den energiåtgång och smärta som följer med ett tatueringssingrepp. Ett nekande behöver inte vara skäl att avstå tatuering, men kan verka upplysande för klienten inför framtida tatueringar.

11 Jag intygar att jag inte är påverkad av alkohol, droger eller tyngre mediciner

Vi vill att klienten har kontroll över sig själv varför vi förordnar ett ingrepp när klienten är nykter. Detta ger dig också rent för ryggen. Du kan inte fördömas för något du avsvurit dig ifrån. Många läkemedel påverkar tatueringssingrepp genom att vara exempelvis blodförtunnande. Ha kunskap om de vanligaste och konsultera expertis om det som ligger utanför ditt vetande.

12 Jag är tatuerad sedan tidigare

Detta är mer eller mindre en kontrollfråga. Om klienten är tatuerad sedan tidigare så vet du att dom vet vad dom håller på med. Om inte är det här signalen till dig att förklara hela rutinen för att hålla nere klientens nervositet och minimera risken för framtida missförstånd. Kom ihåg hur stor nervositeten kan vara inför ditt första tatueringssingrepp och nyttja det till din fördel.

13 Jag är medveten om att tatueringar är ett permanent ingrepp och har tänkt igenom mitt beslut

Ytterligare en ansvarspåminnelse. Väl på plats går tatueringen inte flytta eller ångra. Oavsett vad partners, föräldrar eller arbetsgivare tycker. Klientens val är i stort oåterkalleligt.

14 Jag lämnar samtycke till att dessa uppgifter sparas

Enligt GDPR är det obligatoriskt med välinformerat och tydligt samtycke till lagrande av uppgifter. Vidare är det av vikt att det finns en spårbarhet i våra ingrepp. Om klienten inte vill ge sitt samtycke kan du inte heller uppbringa spårbarhet vid komplikation. Uppgifter om ålder och övriga samtycken går också förlorade. Således måste du överväga om du vill genomföra ingreppet då en större rättsosäkerhet för dig följer med bristen på spårbarhet.

15 Jag lämnar samtycke till fotografering och publicering av tatueringen

Våra fotografier är reklam för vårt arbete. De flesta klienter vet om detta men det behöver inte betyda att de är bekväma med att synas på sociala medier eller i din portfolio. Denna fråga klargör tydligt om så är fallet så slipper du missförstånd senare. Lämpligt kan också vara att här fråga om de vill bli taggade i eventuell bild.

Observera att avvikelser på fråga 1, 2 och 3 kvalificerar för ”särskilda kategorier av personuppgifter” och således räknas som extra känsliga.

Valt pronomen

Det är idag inte helt ovanligt att folk väljer andra pronomen än de normativa. Den här rutan kan ses som en artighet mot dem och kan underlätta kommunikationen med klienten.

Jag ger samtycke till att min adress kan användas för utskick **Jag ger samtycke till att min E-post kan användas för utskick**

Utskick kan vara ett bra sätt att marknadsföra kampanjer, event eller erbjudanden. Eller för att bara önska God Jul och därigenom påminna om er existens. För att få använda klientens uppgifter på detta sätt krävs ett tydligt samtycke. Det kan vara på sin plats att poängtera att uppgifterna är för verksamheten och inte kommer överlåtas till tredje part.

På ditt eget formulär kan du givetvis lägga till frågor som du tycker tillför eller underlättar ditt arbete. Vissa vill kanske låta klienten välja bland veganska eller koshergodkända färger och produkter. Andra kan vilja säkerställa upphovsrätten på sina alster eller ansvarsfrihet vid färgstänk på kläder. Du använder exemplet ovan efter eget huvud och gör den version som passar din studio.

10.4.1 GDPR och lagring av uppgifter.

Vad är GDPR och hur påverkar det oss?

GDPR eller Dataskyddsförordningen -General Data Protection Regulation, är en lagstiftning om lagring av personuppgifter som trädde i kraft 2018. Den påverkar all företagsamhet. Lagens centrala punkt är medborgarens integritet. Individen äger sina uppgifter. I det stora hela påverkas främst digital lagring och en kund kan begära utdrag ur sitt register om ett sådant finns. Kunden kan också begära att uppgifter raderas. I vårt fall krävs också en spårbarhet, främst i form av ovan nämnda hälsodeklarationer. Det är viktigt att du har koll på hur dessa hanteras och förvaras. Om du håller dig med ett digitalt register är det viktigt att läsa på vad som krävs av dig. Tillförordnad myndighet är Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), (tidigare Datainspektionen).

Hur länge får vi, och hur länge måste vi spara uppgifter?

Detta är lite otydligt. Vi har ett krav på spårbarhet men får inte spara uppgifterna längre än nödvändigt. Våra ingrepp är permanenta och eventuella besvär kan framträda först många år i framtiden. Tolkningssmässigt talar allt för att vi får spara dem i många år om kunden lämnat samtycke.

Vad räknas som personuppgifter?

Definitionen är varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person (nedan kallad en registrerad), varvid en identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en identifierare som ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringssuppgift eller onlineidentifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet.

Som exempel kan nämnas e-postadress, mobilnummer eller bilregistreringsnummer om det kan förknippas med en nu levande fysisk person. Men det kan också vara exempelvis ett fotografi där personen på bilden går att känna igen.

Om kunden ger sitt samtycke, vad är skillnaden gentemot personuppgiftslagen (PUL)?

Samtycket ska vara uttryckligt, välinformerat, frivilligt och dokumenterat. Tidigare har underförstådda samtycken godtagits.

Vad är särskilda kategorier av personuppgifter i GDPR?

Det är vissa uppgifter som typiskt sett är känsliga personuppgifter och som bara får behandlas med samtycke från den registrerade eller enligt vissa i GDPR uppräknade undantag.

De särskilda kategorierna av personuppgifter är:

- ras eller etniskt ursprung
- politiska åsikter
- religiös eller filosofisk övertygelse
- medlemskap i fackförening
- sexualliv eller sexuella läggning
- uppgifter om hälsa
- genetiska & biometriska uppgifter

Personnummer är inte en särskild kategori av personuppgifter enligt GDPR. Men ditt företag får bara behandla personnummer utan samtycke om det krävs för en säker identifiering, klart motiverat med hänsyn till ändamålet med behandlingen eller något annat beaktansvärt skäl. Detta enligt svensk kompletterande lagstiftning.

E-postkorrespondens

GDPR påverkar också din e-postkorrespondens. En kund kan när som helst begära att all er korrespondens raderas. Som ett led i att GDPR säkra din verksamhet kan du infoga en förklaring i din signatur. Exempelvis:

”Du kan som kund begära att denna korrespondens raderas.

Det är då viktigt att veta att det kan påverka framtida interaktioner och spårbarhet om så sker.”

Färgjournal

Den sammanställning av färger som skall erhållas av kund efter ingrepp faller på kundens ansvar att förvalta. Det är viktigt att påtala detta då ansvaret för spårbarhet således ligger hos kunden. Se i övrigt kap 16.